

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 158/25

2025 m. gruodžio 18 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-679/23 P | *WS ir kt. / Frontex (Bendra grąžinimo operacija)*

Bendros grąžinimo operacijos: Bendrojo Teismo sprendimo, kuriuo atmestas Sirijos pabėgėlių šeimos ieškinys dėl žalos atlyginimo prieš *Frontex*, pareikštas po to, kai jie buvo perkelti iš Graikijos į Turkiją, didžioji dalis panaikinta

Teisingumo Teismas grąžina bylą nagrinėti Bendrajam Teismui

Po bendrai Graikijos ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*) vykdytos grąžinimo operacijos Sirijos piliečių šeima buvo perkelta į Turkiją praėjus vos kelioms dienoms po jų atvykimo į Graikiją, kur ji išreiškė norą pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. Manydama, kad perkėlimas į Turkiją buvo neteisėtas grąžinimas ir vykdant šį perkėlimą pažeistos jos pagrindinės teisės, šeima prašė atlyginti turtinę ir neturtinę žalą, tariamai patirtą dėl *Frontex* veiksmų prieš grąžinimo operaciją, per ją ir po jos. Ši šeima visų pirma tvirtino, kad jeigu *Frontex* būtų įvykdžiusi savo pareigą užtikrinti pagrindinių teisių ir negrąžinimo principo laikymąsi per šią operaciją, šios teisės nebūtų pažeistos ir ji nebūtų grąžinta į Turkiją, bet būtų gavusi tarptautinę apsaugą Europos Sąjungoje. Bendrajam Teismui atmetus šeimos skundą, ji kreipėsi į Teisingumo Teismą; šis panaikino didžiąją Bendrojo Teismo sprendimo dalį. Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad Bendrasis Teismas neteisingai įvertino *Frontex* vaidmenį per minėtą grąžinimo operaciją; jis pažymėjo, kad Sąjungos teisė¹ šiai agentūrai nustato įvairių pareigų, kuriomis siekiama užtikrinti pagrindinių teisių laikymąsi vykdant bendras grąžinimo operacijas, įskaitant pareigą patikrinti, ar dėl visų asmenų, kuriuos valstybė narė ketina įtraukti į tokią operaciją, yra priimti sprendimai grąžinti. Be to, už galimus pagrindinių teisių pažeidimus, padarytus vykdant grąžinimo skrydį, gali būti atsakinga ne tik atitinkama valstybė narė (šiuo atveju Graikija), bet ir *Frontex*. Byla grąžinama Bendrajam Teismui, kuris turės priimti naują sprendimą, atsižvelgdamas į Sąjungos teisėje *Frontex* nustatytas pareigas vykdant bendras grąžinimo operacijas.

2016 m. spalio 9 d. kurdų etninės kilmės Sirijos piliečių šeima, kurią sudaro tėvai ir keturi jų vaikai, atvyko į Graikijai priklausančią Miloso salą, kur pareiškė pageidavimą pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. Tačiau vos po kelių dienų ši šeima buvo perkelta į Turkiją, Graikijai ir *Frontex* įvykdžius bendrą grąžinimo operaciją. Baimindamasi, kad Turkijos valdžios institucijos išsiųs atgal į Siriją, šeima pabėgo į Iraką.

Manydama, kad jų perkėlimas į Turkiją yra neteisėtas grąžinimas ir jį vykdant buvo pažeistos jų pagrindinės teisės, šeima pateikė skundus *Frontex*; ši juos atmetė.

Tada šeima kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, prašydama įpareigoti *Frontex* atlyginti turtinę ir neturtinę žalą, kurią ji tariamai patyrė dėl šios agentūros veiksmų prieš grąžinimo operaciją, per ją ir po jos. Ji visų pirma tvirtino, kad jeigu *Frontex* būtų įvykdžiusi savo pareigą užtikrinti pagrindinių teisių ir negrąžinimo principo laikymąsi per šią operaciją, šios teisės nebūtų pažeistos ir ji nebūtų grąžinta į Turkiją, bet būtų gavusi tarptautinę apsaugą Europos Sąjungoje.

2023 m. Bendrasis Teismas² atmetė šeimos pareikštą ieškinį, nurodęs kad nėra priežastinio ryšio tarp tariamai neteisėtų *Frontex* veiksmų ir patirtos žalos, taip pat neįvertinęs kitų atsakomybės sąlygų. Jis nusprendė, kad *Frontex* nėra kompetentinga nei vertinti sprendimų grąžinti pagrįstumo, nei nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymų, todėl negali būti laikoma atsakinga už kokią nors žalą, susijusią su šių asmenų grąžinimu į Turkiją.

Išnagrinėjęs apeliacinį skundą, **Teisingumo Teismas panaikino didžiąją Bendrojo Teismo sprendimo dalį ir grąžino bylą nagrinėti iš naujo.**

Savo sprendime Teisingumo Teismas, pirma, pažymėjo, kad **Sąjungos teisė nustato *Frontex* įvairių pareigų, kuriomis siekiama užtikrinti, kad** vykdant bendras grąžinimo operacijas **būtų paisoma pagrindinių teisių.** Antra, jis priminė, kad šios operacijos gali būti taikomos tik asmenims, dėl kurių priimti rašytiniai vykdytini sprendimai grąžinti. Taigi, siekdama užtikrinti, kad šios bendros grąžinimo operacijos atitiktų negrąžinimo principą, ***Frontex* privalo patikrinti, ar tokie sprendimai grąžinti yra priimti** dėl visų asmenų, kuriuos valstybė narė ketina įtraukti į tokias operacijas. Teisingumo Teismas pritarė sirų šeimos argumentams ir manė, kad **Bendrasis Teismas padarė klaidą, kai nusprendė, kad *Frontex* teikė tik techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms,** todėl neturėjo pareigos patikrinti, ar yra priimtas sprendimas dėl grąžinimo.

Be to, Teisingumo Teismas priėjo prie išvados, kad Bendrasis Teismas taip pat padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad už galimus pagrindinių teisių pažeidimus, įvykusius per grąžinamąjį skrydį, atsako tik priimančioji valstybė narė, o *Frontex* visiškai nėra atsakinga.

Teisingumo Teismas panaikino didžiąją skundžiamo sprendimo dalį ir grąžino bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų naują sprendimą, atsižvelgdamas į *Frontex* pareigas, susijusias su asmenų, dėl kurių vykdomos bendros grąžinimo operacijos, **pagrindinių teisių apsauga.**

PRIMINIMAS: Teisingumo Teismui galima paduoti apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties tik teisės klausimais. Paprastai sprendimo vykdymas dėl apeliacinio skundo nesustabdomas. Jei apeliacinis skundas priimtinas ir pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Teisingumo Teismas gali pats priimti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima padaryti. Priešingu atveju, jis grąžina bylą Bendrajam Teismui, kuriam Teisingumo Teismo apeliacine tvarka priimtas sprendimas yra privalomas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2016/1624](#) dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB.

² 2023 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *WS ir kt. I Frontex, T-600/21* (žr. taip pat [Pranešimą spaudai Nr. 133/23](#)).